

Kinodvor. Kinobalon. *Moj kino je lahko Kinobalon.*

Zgodba o princesi iz Alepa

Babica Mune pripoveduje ...

Pravijo, da noč razsvetli duha. Res je. To dokazuje zgodba, ki ti jo bom povedala.

Ko ponoči še ni svetila luna in so bile noči tako temne, da smo mislili, da jih ne bo nikoli konec, je živela mlada ženska s sijočim obrazom in lasmi, svetlečimi kot Rimska cesta.

Ime ji je bilo Lejla, princesa iz Alepa.

Lejla se je nekega dne odpravila na sprehod ob morju. Tistega dne je bilo zelo vetrovno. Sunki vetra so bili tako močni, da ji je odletel šal, njeni dolgi lasje pa so zaplapolali kot valovi.

Na vrhu zelo visoke gore je v oblakih živel kralj. Kralj, ki mu je na kolenih pristal Lejlin šal. V šalu je bil en sam las. Dolg, črn in sijoč. Kralj si je mislil, da gotovo pripada sijajni ženski. Ker se je bal teme, je potreboval nasvet, kako preživeti noč. Zato je ukazal, naj mu pripeljejo Lejlo.

Lejla od tistega dne sedi ob kralju oblakov. Ona je tista, ki vsako noč njegove in naše noči osvetljuje z zvezdami v svojih laseh in nežno luno svojega obraza.

S tem se moja zgodba konča.

Dunja in princesa iz Alepa

Dounia et la princesse d'Alep, Marya Zarif, André Kadi, Kanada/Francija, 2022, 72 minut, sinhronizirano, distribucija Fivia, 7+

Čustveno in vizualno osupljivo popotovanje v Sirijo skozi pripoved šestletne deklice Dunje. Otroška perspektiva resni temi doda očarljivo mešanico pesmi, dišav in čarobnih moči, hkrati pa vzbuja upanje v moč solidarnosti državljanov sveta.

Dunja živi v Alepu, tisočletnem mestu, ki je bilo nekdanje središče sveta. Živahna kodrolasa deklica obožuje igro, učenje in odkrivanje novih receptov. Čas preživlja v vrvežu tržnice, kjer z dedkom iščeta sestavine za okusne jedi, ki jih pripravlja babica. Življenje je polno prijaznih sosedov, slikovitih pripovedk in živahne glasbe. Nekega večera pa skupina uniformiranih mož odpelje Dunjinega očeta. Tudi na ulicah je čutiti stopnjevanje napetosti. Ko se začne vojna, skušata Dunjina babica in dedek zaščititi deklico in poiskati varnejši kraj. Dunja s sabo vzame le nekaj semen črnike, ki naj bi imela čarobne moči. Potovanje jih vodi čez kopno in morje, nevarnosti pa premagujejo s pogumom, polnim upanja, medsebojne pomoči in tudi humorja.

100 | Kinodvor.
15 | Mestni kino.

Kolofon | Dunja in princesa iz Alepa • Zbirka Kinobalon, 57. knjižica • Založil: Javni zavod Kinodvor, zanj: Metka Dariš • Uredila: Barbara Kelbl • Besedila: Barbara Kelbl • Mamunia, zgodba o nastanku in recept: Mohamad Abdul Monaem; Naj naj jedi in glasba: Jad, Wasim, Rand in Majdal Abdul Monaem • Dunjina zakladnica za težke čase: Alja Pehar • Dunja na obisku: Maša Jazbec • Mamunia, notni zapisi pesmi: Jaka Hawlina • Prevod intervjuja in dialogov iz filma Maja Pavlin, Razplet • Fotografije: Fivia, arhiv Kinodvora • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Oblikovanje: Andraž Filač • Tisk: Collegium graphicum, d.o.o. • Ljubljana, april 2024

Dunja

starost: 6 let in pol
 prebivališče: rojena v Alepu v Siriji, zdaj pa živi v Kanadi
 domača žival: kanarček Habibi (Srček)
 najljubša jed: sladka polenta
 obožuje: igranje, učenje, odkrivanje novih receptov z babico, potepanje po tržnici z dedkom, svojo novo modro hiško v Kanadi
 najboljša prijateljica: Rozali
 najljubša pripovedka: Zgodba o princesi iz Alepa
 najljubša pesem: Dunja, Dunja

Habibi

Marya Zariif

Je avtorica zgodbe in režiserka filma. Rojena je bila v Alepu, zato dobro pozna Dunjin rojstni kraj. Vojna v Siriji jo je spodbudila, da pove zgodbo, ki jo doživljajo mnogi otroci po svetu. Najprej je ustvarila serijo krajših animiranih oddaj z zgodbo o Dunji; nato je idejo razvila v celovečerni film **Dunja in princesa iz Alepa**, leta 2021 pa je v francoščini izšla tudi knjiga o Dunji.

Lejla

Dunijini mami je ime Lejla. To pomeni noč. Temni so bili tudi njeni lasje, gosti in kodrasti kot Dunjini. Njen obraz je bil nežen kot luna, njen glas pa je bil kot glas princese.

Rozali

Kako je nastala Dunja?

Režiserka pravi, da je najprej začutila Dunjino energijo: njen glas, gibanje, videz. Razmišljala je, kako bi otrokom povedala zgodbo o migrantih. Začela je risati skupino ljudi s kovčki, na poti, potem jim je postopoma dala imena, primke, značaj, etnično in versko ozadje ter zgodbo. V središču te skupine je bila podoba drobne deklice, ki z odprtimi rokami pozdravlja neznanca, z neverjetnimi lasmi, veseljem do življenja in neizčrpno radostjo. To je bila Dunja.

Kako je Dunja dobila ime?

Dunja je ime, ki ga pogosto dajejo deklicam v arabskih deželah in pomeni »svet« – vse, kar obstaja. Med vojno Dunja izgubi vse, a zato ves širni svet postane njen dom. Dom je tam, kamor gre, in vse, kar potrebuje, nosi v sebi.

»Oh, že zdaj jo imam najraje na svetu,« je vzkliknila mama, ko je rodila deklico.
 »Potem pa naj ji bo ime Dunja. To pomeni svet,« je rekel oče Nur.

Ali veš, od kod prihaja tvoje ime? Kdo ti ga je izbral in zakaj?

Rada kuha in ob njej se vedno naješ slastnih dobrot.

Babica Mune

Dedek Derviš

Obožuje glasbo in verjame, da smo vsi ljudje, živali in vse, kar obstaja, povezani.

Nur

Oče Nur rad bere Dunji starodavne zgodbe. Policisti ga aretirajo, ker se ne strinja z oblastjo.

Alep in Sirija

Alep je starodavno mesto: nekateri pravijo, da je to najstarejše naseljeno mesto na svetu, v katerem ljudje nepretrgano živijo že 8000 let.

»Alep je zelo star, poln skrivnosti in koticov za skrivanje,« pravi Dunja.

Mošeja

je kraj, kjer muslimani častijo boga.

Citadela

je trdnjava, obdana z obzidjem, ki varuje mesto pod hribom in skrbi za njegovo varnost.

Katedrala

je kraj, kjer bogoslužje opravljajo katoličani.

Večkulturno mesto

V Alepu so od nekdaj sobivale zelo različne kulture: Babilonci, Hetiti, Asirci, Grki, Rimljani, Perzijci, Bizantinci, Mongoli in mnogi drugi. Dolgo je bil del osmanskega cesarstva. Čeprav so ljudje pripadali različnim narodom, veram, rasam in prepričanjem, so živeli v sožitju.

Sirija

Sirija je država na presečišču mnogih pomembnih poti. Prek nje so karavane tovorile svilo, dišave in zaklade po Svi- leni poti, ki sega od Kitajske do Benetk. Popotniki iz arabskih puščav so prek nje odhajali v rodovitno Mezopotamijo, mongolski vojščaki pa prodirali k Sredozemskemu morju. Življenje v Siriji je bilo vedno zelo bogato in pestro – in to barvitost lahko vidiš tudi v filmu.

Poišči Sirijo v atlasu in poglej, katere države jo obkrožajo.

Glavno mesto Sirije je Damask. Naša zgodba pa se dogaja v Alepu, ki je blizu turške meje.

Gospa Dabus je kristjanka. Okoli vratu nosi križec.

Gospa Nisrin je muslimanka. Z gospo Dabus si radi izmenjujeta kuharske nasvete.

Suk je tržnica, pogosto pokrita, na kateri najdeš vse, kar ti srce poželi: obleke, hrano in začimbe, lonce, orodje in stroje, igrače in darila ... vse na enem mestu. Pomagaj Dunji najti dišave, ki se skrivajo v Abdovi znameniti mešanici sedmih začimb. Lahko prideš do vseh?

Na suku

Suk v Alepu se imenuje al-Madina in je zelo znan: najprej zato, ker je zelo star (nekateri deli so iz 14. stoletja), pa tudi zato, ker je to največja pokrita tržnica na svetu, s skoraj 13 kilometri galerij. Ker sodi med najpomembnejše zaklade človeštva, je al-Madina umeščena v Unescovo svetovno dediščino.

Piment, črni poper, kardamom, cimet, nageljnovе žbice, ingver in malo muškatega oreščka – sedem sestavin. Osmo sestavina pa je skrivnost, ki je Abdo nikomur ne izda. Kaj misliš, da je ta skrivna sestavina?

Mmm, dobrote!

Se spomniš sladke polente, ki jo skupaj pripravljata babica Mune in Dunja? Slaaaaastna jed prihaja prav iz mesta Alep. O njenem nastanku pripoveduje zgodba, ki nam jo je zaupal Mohamad Abdul Monaem, sirski pisatelj in pesnik, ki živi v Sloveniji.

Zgodba o polenti

Pred skoraj sedemsto leti je princ Al-Ma'mun, sin sultana Haruna Al-Rashida, obiskal mesto Alep. Naslednje jutro so mu postregli z zajtrkom, vendar princu nobena jed ni teknila. Kar koli so mu prinesli, vse je zavrnil. Več dni je bil brez hrane. Nato pa se je mladenka iz Alepa, ki ji je bil princ všeč, odločila, da mu ponudi jed, ki si jo je sama izmislila. Princ je ni mogel zavrniti, zato je sladico s sirom poskusil. Bila je izvrstna, sladka in slana obenem. In odtlej se je z njo sladkal vsak dan, dokler ni zapustil mesta. Jed je dobila ime Mamunia, po imenu princa Al-Ma'muna. Ljudje jo še danes radi jedo zjutraj, za zajtrk, še posebej ob koncih tedna.

Humus

Jabrak

Naj naj jed

Po najljubši jedi smo vprašali tudi Mohamada Abdula Monaema in njegove otroke. Mohamad ima najraje jabrak. To so poljnjeni trtini listi. Jad ima rad pico. Wasim ima rad špagete. Rand in Majdal imata najraje burek s sirom. Vsi obožujejo tudi slasten humus, poseben namaz iz čičerike. Njami.

Mamunia

Sladka polenta princa Al-Ma'muna iz Alepa

Potrebuješ:

- 1 skodelico koruznega zdroba
- 2 skodelici sladkorja (res bo sladka!)
- 2 žlici masla
- 4 skodelice vode
- slan sir (mocarela ali rikota)
- za okras: cimet in pistacije iz Alepa

Navodila za pripravo:

1. V kozico nalij vodo in vanjo vmešaj sladkor. Kuhaj, počasi naj vre, dokler se rahlo ne zgosti.
2. Maslo stopi v ponvi in na njem prepraži koruzni zdrob, dokler ne dobi rahlo zlate barve.
3. Počasi vmešaj pražen zdrob v vrelo vodo s sladkorjem. Mešaj, dokler zmes ne postane gladka.
4. Razdeli mamunio v skledice. Posuj s cimetom in pistacijami.
5. Če tako kot princ Al-Mamun tudi ti rad mešaš sladko in slano, dodaj v vsako skledico še malo mocarele ali rikote.

Katera pa je tvoja najljubša jed?

Imaš tudi ti kak star recept za jed, ki sta jo pripravljala že tvoja babica in dedek ali celo prababica in pradedek? Skuhaj jo in povabi na obed prijatelje. Lahko pa gostijo slastnih družinskih jedi pripravite tudi v šolski gospodinjski učilnici.

Dunja, babica in dedek
dobijo zatočišče v Kanadi.
Končno so na varnem.

V Budimpešti jih ločijo. Vsaka država določi kvoto ljudi, ki jih lahko sprejme. Nekatere države so zelo odprte za ljudi, ki bežijo, druge jih sprejmejo le malo.

Pot jih vodi čez Srbijo. Tam včasih krenejo proti Bosni, Hrvaški in tudi čez Slovenijo. Dunjina skupina pa se odpravi na Madžarsko.

V Grčiji obtičijo v taborišču. Vojaki jim ne pustijo nadaljevati poti. Na pomoč jim priskočijo glasba, ples in čarobna moč črnike.

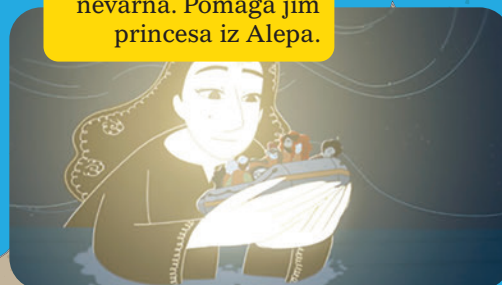

Dunja: »Babi, zakaj gospa sinu ni dovolila vzeti našega sendviča?«
Babica Mune: »Bojijo se nas, ker sedimo na ulici. Ne vedo, da smo zaradi vojne izgubili vse.«

Tihotapec jih zapusti pred mejo, čeprav so mu plačali, da jih varno pripelje čeznjo. Še dobro, da je v bližini Ain Dara, tempelj boginje Ištar.

Pot čez morje je nevarna. Pomaga jim princesa iz Alepa.

Dunja, dedek in babica morajo zbežati, ker doma niso več varni.

Dunja in njena pot

Srce kot posušena rozina

Ko se je Dunjinemu mestu začela bližati vojna, je deklico skrbelo. Ni mogla razumeti, zakaj se ljudje vojskujejo. Se spomniš, kako ji je v filmu to razložil dedek?

Dunja: »Dedi, ne maram vojne.«

Dedek Derviš: »Nihče ne mara vojne, Dunja. Niti vojaki.«

Dunja: »Zakaj potem sodelujejo v njej?«

Dedek Derviš: »Ker so njihova srca žejna. Žejno srce se skrči kot rozina. Ničesar več ne vidi in ne sliši.

Ne pozna več razlike med tem, kar je dobro, in tem, kar je slabo.«

Dunja: »Morali bi jih peljati v turško kopel, da jim napojimo srca.«

Dedek Derviš: »Oh, Dunja, Dunja, prava mala čarodejka si.«

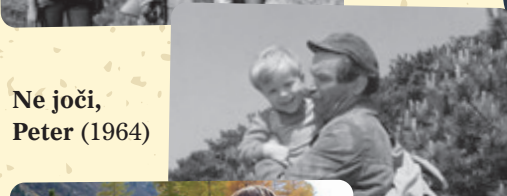
Vojne – nikoli več

Zgodbe o otrocih v vojnah najdeš v mnogih filmih. Jih poznaš?

vir: Slovenski filmski center, Fivia, Cinemania, Karantanija

Dolina miru
(1956)

Ne joči, Peter (1964)

Bela in Sebastjan
(2013)

Preko meje
(2020)

Pot (2022)

Vojne pa žal potekajo tudi danes, v Ukrajini, Palestini, Jemnu, nedolgo nazaj tudi v naših bližnjih državah, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, na Kosovu ... Zaradi vojn trpijo mnogi ljudje in med njimi tudi mnogi otroci. Veliko pa je tudi ljudi, ki si obljubijo, da vojn v svetu ne sme biti nikoli več, in si potem prizadevajo, da bi jih preprečili. Tudi Marya Zarif je film o Dunji posnela, da bi pokazala, kako nesmiselne so vojne. Kaj o tem meniš ti?

vir: www.metmuseum.org

Aj in Šum

Se spomniš stare zgodbe, ki jo oče bere Dunji, preden ta zaspi? Pripoveduje o Aju in Šumu, ki sta se uprla temu, da bi ju vojna razdružila. Takole gre pripoved:

Aj in Šum sta se vsak dan skupaj igrala na mostu. Neke temne noči, ko mesec ni svetil, pa so razglasili vojno. Most, ki je povezoval bregova med dvema narodoma, so zaprli. Prijatelja se nista smela več igrati skupaj. Postala sta sovražnika. Preden sta šla vsak svojo pot, sta izdelala dvoglavi kipec. Naredila sta mu ogromne oči, da je lahko videl preteklost, sedanost in prihodnost, ter eno samo telo, da bi bila za vedno povezana. Postavila sta ga na vrh

Govoreča kamna z velikimi očmi

Navdih za lika Aja in Šuma je režiserka našla v resničnih kipcih z velikimi očmi, ki so jih našli v Tell Braku v severovzhodni Siriji. Starodavni kipci so nastali 3000 let pred našim štetjem, torej pred več kot 5000 leti.

hriba kot darilo bogovom. Ljudje so obiskovali kip in ga prosili za uresničitev svojih želja. Nekega dne se je vojna končala in med bregovoma so spet zgradili most. Aj, ki je imel zdaj okrog oči kolobarje, se je ponovno srečal s Šumom, čigar hrbet je bil upognjen od let. Spet sta začela loviti ribe in doživela visoko starost ter umrla le nekaj dni narazen v svoji novi državi. Tako se jima je želja izpolnila. Njuno prijateljstvo se je ohranilo kljub vojni in minevanju let.

Dunjina zakladnica za težke čase

Dunji je na poti velikokrat težko: ovije jo žalost, začuti strah in domotožje, počuti se negotova ali osamljena. Kaj ji je takrat v oporo? Kaj vse njej in njenim bližnjim vliva moč in pogum, da nadaljujejo nevarno pot? Pokukaj v Dunjino zakladnico moči, ki ji dajejo upanje in podporo v težkih trenutkih.

To so različne čarobne, pa tudi čisto vsakdanje stvari – ljudje, predmeti, občutki in doživetja.

Razmisli, kaj tebi pomaga, ko ti je težko. Na kaj pomisliš, ko te je strah, kaj ti je v tolažbo, ko te prežema žalost, jeza, domotožje?

V prazne okvirčke nariši ali dopiši stvari, ki tebi dajejo moč.

Zgodbe, glasba, ples

Med potjo se vedrijo z glasbo, petjem in plesom, s pripovedovanjem zgodb in predstavljanjem boljše prihodnosti. S tem ohranjajo upanje. Povezuje jih tudi spomin na skupne običaje, ki si jih delijo.

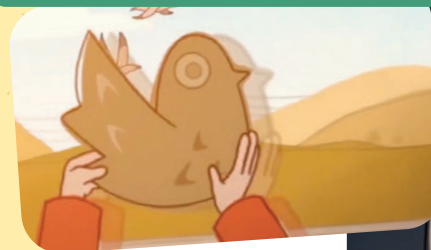

Družina, prijatelji, skupnost

Dunja, njena družina, sosede in prijatelji vedno držijo skupaj. Na poti pa srečujejo tudi ljudi, ki jih ne poznajo, a ti vseeno žrtvujejo svojo varnost, da bi jim pomagali in jih zaščitili.

Čarobna bitja in predmeti

Dunjina ptica, semena črnike in dvoglavi kipec so vedno na dosegu roke. Polni so skrivnih moči in starih modrosti. Če se nanje spomniš v pravem trenutku, te lahko rešijo iz zagate.

Dunja na obisku

Rozali v filmu prejme Dunjino pismo, ki ji sporoča, da prijateljica s starimi starši išče nov dom. Predstavlja si, da prejmeš pismo, v katerem ti Dunja sporoča, da te bo kmalu obiskala. Kaj lahko počneta skupaj?

Dunja pride na obisk!

V številnih zgodbah se glavni liki, ki jih pogosto imenujemo junaki in junakinje, podajo na pot. Na njej spoznavajo različne kraje, srečujejo različne ljudi, s tem pa ustvarjajo nove zgodbe. Tudi ti lahko vodiš Dunjo po svoji poti in ji tako predstaviš del sebe in okolja, v katerem živiš.

Načrtovanje poti in pripovedovanje bo lažje, če izdeláš svoj zemljevid!

Pripovedujmo skupaj

Zgodbe potrebujejo svoje pripovedovalke in pripovedovalce, a tudi brez poslušalk in poslušalcev ne gre! Pripoveduj zgodbo o Dunjinem obisku prijateljici, prijatelju in družini.

Začetek:
Moja soba

Kaj vse lahko Dunja najde v tvoji sobi?
Katere so tvoje najljubše igrače?
Zakaj?
Kateri posebni občutki in doživetja te spominjajo na dom?
Pomisli, kakšen je vonj tvojega doma.
Okus, ki te spominja na dom? Kakšne zvoke v njem slišiš?

Moja šola

Dunjo lahko pelješ na obisk tudi v svojo šolo. Kaj ji lahko tam pokažeš, koga ji lahko predstaviš? Zakaj?

Moje kosilo

Čas je za kosilo! Pelješ Dunjo v svojo najljubšo restavracijo ali lahko obrok pripravita kar pri tebi doma? Katere jedi lahko odkrivaš skupaj z Dunjo?

Moji skriti kотиčki

Velik del vsakega od nas je tudi okolje, v katerem živimo. Ali imaš v kraju, kjer živiš, svoje skrite kottičke? Zakaj so pomembni zate? Se tam lahko igraš, srečuješ prijatelje?

»Glasba je hrana za dušo.«
– Dedek Derviš

Glasba in ples

Oud

Džvan je glasbenik. Ne želi sodelovati v vojni, zato pobegne k prijatelju v Nemčijo. Poznaš instrument, na katerega igra?

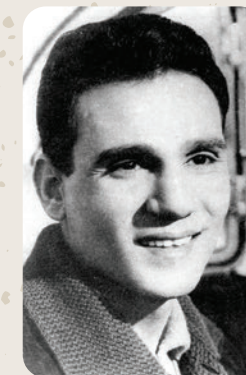
Oud je arabsko glasbilo, ki je zelo razširjeno po svetu. Ima telo hruškaste oblike in kratek vrat. Običajno ima 11 strun, nima pa prečk. Nanj brenkamo, podobno kot na kitaro ali druga brenkala.

Ali veš, da je iz ouda nastal instrument **lutnja**, ki je bil zelo priljubljen v naših krajih v srednjem veku? Čisto nič manj, kot so priljubljene električne kitare v sodobni glasbi.

Na lutnjo so brenkali vitezi, trubadurji in plemiči. O njeni priljubljenosti priča tudi to, da je od vseh glasbil na srednjeveških freskah najpogosteje narisana prav – lutnja.

Na kateri instrument igra Angel godec? Najdeš ga na freski iz leta 1502 v cerkvi sv. Urha na Križni Gori.

(Vir: Boštjan Soklič: Lutnja križnogorskega angela, Loški muzej)

Naj naj glasba

Mohamada Abdula Monaema in njegove otroke smo vprašali tudi po najljubši glasbi.

Majdal je všeč glasba iz japonske anime serije **Treasure Island**.

Rand je všeč pevec Abdelhalim Hafez. Rada posluša tudi rap.

Wasimu so všeč kitare in glasna glasba.

Jad rad posluša pevko Fairuz. Všeč mu je tudi pesem Bella Ciao.

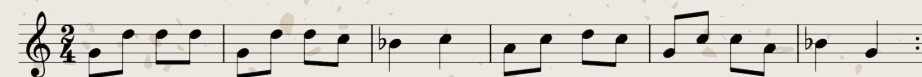
Vrteči se derviši

Se spomniš prizora, ko se na meji odprejo ograje za migrante in se dedek Derviš hitro vrti okoli svoje osi ob spremstvu glasbe? To je ples vrtečih se dervišev, poseben obred, s katerim se plesalec poveže z duhovnim svetom. Poskusi še ti.

Meni se vrtiliiiiiiii ...

Mamunia

Sladka polenta princa Al-Ma'muna iz Alepa

O, po-len-ta, o, po-len-ta slad-ka, me-ni si v-seh sla-dic kra-lji-ca.
O, po-len-ta, o, po-len-ta slad-ka, ti skriv-nost si me-ni naj-bolj taj-na.

Pismo želja

»Vse, kar v življenju iščeš, išče tudi tebe.«

– Dedek Derviš

Ljudje potrebujemo hiše, a tudi hiše potrebujejo stanovalce. Ko dedek Dunji pove, da hiše iščejo stanovalce, se deklica odloči, da napiše pismo svoji novi, bodoči hiši.

Česa pa si čisto zares želiš ti? Zapiši. Včasih pomaga, da željo zapišemo. Na ta način ji damo obliko, kar je prvi korak, da jo skušamo uresničiti. Če zraven uporabimo še ščepec čarovnije, tako kot Dunja, pa toliko bolje.

Draga nova hiša, jaz sem Dunja. Stara sem šest in pol in zaradi vojne sem izgubila državo. S starimi starši sem na železniški postaji v Budimpešti. Nimamo kam. Hiša, če najdeš naše pismo, nas pokliči.

Pobarvaj

Kinodvor. Kinobalon.
Moj kino je lahko Kinobalon.